

RS AU § 236 Medborgarförslag. Samordning med Försvarsmaktens verksamhet

Ärendenummer: RS 2021/1482

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag rörande samordning med Försvarsmaktens verksamhet har inkommit. Förslagsställaren föreslår att Region Gotland borde arbeta för att det sker en samordning med Försvarsmaktens verksamhet och att samtlig militär verksamhet, inklusive militärflyget, förläggs till Tofta skjutfält. Detta i syfte att Visby ska kunna utvecklas som stad med ökade möjligheter för bostadsbyggande och inte hindras av bullerstörningar från militärt flyg. Medborgarförslaget pekar också på att boendekvalitén för de som bor i norra Visby skulle förbättras om Visby flygplats bara användes till trafikflyget. Förslagsställaren önskar slutligen att regionen snarast börjar arbetet med att se över detta samt kontaktar Försvarsmakten för en samverkan om detta.

Region Gotland har under 2022-24 genomfört samråd och granskning med ett förslag till ny översiktsplan – ”Översiktsplan 2040 för Gotland”. Samrådet och granskningen är viktiga delar av en demokratisk process där en ny översiktsplan successivt utarbetas och de har genomförts genom att inhämta synpunkter och yttranden från en lång rad aktörer såsom myndigheter, företag, föreningar, organisationer och privatpersoner. I översiktsplanen ska särskilt redovisas hur förekommande riksintressen kan skyddas från påtaglig skada, bestämmelserna syftar till att skydda för samhället viktiga allmänna intressen. Samrådsyttranden som inkommit från Länsstyrelsen i Gotlands län och Försvarsmakten behandlar bland annat de statliga riksintressen som gäller för totalförsvaret på Gotland, inklusive den militära delen av Visby flygplats.

Visby flygplats ägs och drivs av statliga Swedavia och Försvarsmakten nyttjar genom avtal en del av flygplatsen. Flygplatsen är dels ett riksintresse för totalförsvarets militära del och dels ett riksintresse för den civila luftfarten. De olika riksintressen som gäller för civil och militär flygtrafik vad avser påverkansområde för buller är till stora delar gemensamma, men en skillnad utgörs av att totalförsvarets preciserade område är något mer omfattande i Visbys nordöstra delar. Försvarsmakten pekar på att värdet av flygplatsen i första hand består av möjligheterna att fortsatt nyttja en av få kvarvarande flygplatser för militär flygverksamhet och för övningar av krigsfunktioner. Samtliga rikets flygplatser som används av Försvarsmakten utgör även reservflygplatser vid pågående flygtjänst i händelse av otjänlig väderlek eller vid nödsituationer. Försvarsmakten har gjort bedömningen att det saknas såväl ekonomiska förutsättningar som andra motiv för att överväga nyetablering av

militära flygplatser. Behovet av skydd för riksintresset är därför mycket högt prioriterat och regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att det inte finns några bärande argument för att inleda en dialog med Försvarmakten i denna fråga.

Bedömning

Förslagsställaren vill att Region Gotland initierar en samverkan med Försvarmakten med syfte åstadkomma en omlokalisering av samtlig militär verksamhet till Toftaområdet, inklusive byggandet av en ny militär flygplats. Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att Försvarmakten i tidigare dialog varit tydlig när det gäller behovet av fortsatt tillgång till Visby flygplats och att det generellt saknas ekonomiska förutsättningar och andra motiv för att överväga nyetablering av militära flygplatser. Med detta som grund och med det starka skydd som Visby flygplats åtnjuter som riksintresse för totalförsvarets militära del, gör regionstyrelseförvaltningen bedömningen att det inte finns några bärande argument för att inleda en dialog med Försvarmakten i denna fråga och föreslår att därför medborgarförslaget avslås.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2021-10-28

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-08-26